

Kravspecifikation – Stofmisbrugsdatabasen (SMDB)

Med virkning fra 1. januar 2026, jf. Bekendtgørelse om dataindberetninger på Socialområdet,
kap. 6 og bilag 5

Bemærk venligst, at ændringer siden seneste kravspecifikation med virkning fra 1. juli 2025 er markeret med "Registrér ændringer"-funktionen.

Version	Dato	Vigtigste ændringer siden seneste kravspecifikation opsummeret	Ændringer markeret (Ja/Nej)
1	01/01/2026	Der er ingen kodemæssige ændringer, men der er foretaget ændringer i teksten med henblik på at forsimple eller uddybe.	Ja

Indholdsfortegnelse

1. Indledning	2
1.1. Historik	3
1.2. Arbejdsgange ved overførsel af data	3
1.2.1. Web kald: "HentDataService"	4
1.2.2. Web kald: "IndsaetDataService"	5
1.2.3. Vedr. TokenTestService	5
2. Overordnede elementer	7
3. Data	8
3.1 Dataelementer for VBGs og SIB	9
4. Kommunernes mulighed for at anvende egne data	14
5. Dataformatbeskrivelse	14
5.1. Indberetning af rettelser og sletninger	14
6. Validering og feedback ved indberetning	15
6.1. Forretningsregler	15
6.1.1. Generelle regler gældende for samtlige skemaer og spørgsmål	15
6.1.2. Registrér anmodning	15
6.1.3. Iværksæt behandling	16
6.1.4. Tilbudstilknytning	17
6.1.5. Afslut behandling	18
6.2. Generelt om overgangsregler i forbindelse med ændringer i indberetningskrav	19
6.3. Overgangsregler i forbindelse med datasanering 2019	19
7. Vejledning i forbindelse med systemskifte	20
7.1. Test af nyt leverandørsystem (leverandørskift)	21

1. Indledning

Dette dokument indeholder beskrivelse af dataudveksling mellem kommuner og Danmarks Statistik vedrørende personer i stofmisbrugsbehandling. Stofmisbrugsdatabasen (SMDB) er en fælles indberetningsplatform, der indsamler oplysninger om personer i henholdsvis social- og sundhedsfaglig stofmisbrugsbehandling for to dataansvarlige registerejere: Social- og Boligministeriet (VBGS) og Sundhedsdatastyrelsen (SIB).

Social- og Boligministeriet har det overordnede ansvar for Stofmisbrugsdatabasen. Den 1. januar 2017 uddelegerede Social- og Boligministeriet varetagelsen af drift, vedligeholdelse og udvikling til Danmarks Statistik, herunder kvalitetssikringen af data for 2016 og frem.

Danmarks Statistik har dermed ansvaret for at indhente oplysninger som beskrevet i Fællesindhold for SMDB om borgere i stofmisbrugsbehandlingstilbud. Fællesindhold for SMDB beskriver alle de variable, der skal indberettes til SMDB. Den seneste version af Fællesindhold kan altid findes på statistikens oplysningsside www.dst.dk/smdb.

Lovgrundlag

Indberetning af oplysninger om personer i social stofmisbrugsbehandling er lovpligtig, jf. § 82 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område og kapitel 6 i Bekendtgørelse om dataindberetninger på socialområdet (Social- og Boligministeriet). Se desuden Social- og Boligministeriets ["Vejledning om dataindberetninger på socialområdet"](#) afsnit 6: Statistikken for stofmisbrugsbehandling.

Indberetning af oplysninger om personer i sundhedsfaglig stofmisbrugsbehandling er lovpligtig, jf. Bekendtgørelse nr. 1789 af 16. december 2015 om kommunernes indberetning til Sundhedsdatastyrelsen om lægesamtaler i forbindelse med stofmisbrugsbehandling, lægelig stofmisbrugsbehandling og frit valg i forbindelse med lægelig stofmisbrugsbehandling og Bekendtgørelse nr. 1678 af 16. december 2016 om lægers indberetning om ordination af afhængighedsskabende lægemidler som led i stofmisbrugsbehandling.

Indberetningskrav

Det er opholdskommunen (den visiterende kommune), der har ansvaret for indberetning. Kommunerne kan overdrage indberetningen af hele kontaktforløb til godkendte behandlingstilbud eller andre kommuner, der foretager både visitation og behandling, men kommunerne har stadig ansvar for, at indberetningen foretages.

- Alle personer i kommunal stofmisbrugsbehandling, herunder substitutionsbehandling, skal indberettes i SMDB (VBGS og SIB). Personer visiteret til stofmisbrugsbehandling efter § 101 i Serviceloven, § 142 i Sundhedsloven samt § 33 i Barnets Lov skal således indberettes til SMDB.
- Selvbetalere er undtaget indberetning til SMDB.
- Borgere uden CPR-nummer kan ikke indberettes til SMDB.
- Borgere i anonym stofmisbrugsbehandling skal ikke indberettes til SMDB.

1.1. Historik

Indberetningskrav og metode på området har historisk fulgt fire separate registre frem til den fælles platform, som har været gældende fra juni 2011 med enkelte ændringer i 2015 og med en række ændringer i forbindelse med datasanering af SMDB i 2019, hvor bl.a. ASI-spørgsmål blev fjernet. Den fælles platform omfatter (eller har omfattet):

- Registret over stofmisbrugere i behandling (SIB) fra 1. januar 1996.
- Registreringssystem for Center for Rusmiddelforskning (DanRIS) fra maj 2000 til 1. juli 2019. Del med indskrivning, ydelse og udskrivning er videreført i VBGS-tilbud. Denne del blev frivillig fra 1. januar 2024 og udgik helt fra 1. januar 2025.
- Ventetider vedr. behandlingsgaranti for stofmisbrugere (VBGS) fra 2008, udvidet i 2019.
- Kvalitetssikring af den lægelige behandling og den nationale handlingsplan til forebyggelse af hepatitis C (KvalHep/Hep C) fra 1. januar 2011. Denne del af indberetningen udgik pr. 1. juli 2025.

1.2. Arbejdsgange ved overførsel af data

Dataoverførslen sker ved manuel indberetning via webapplikationen på <https://smdb.dst.dk/SmdbSso/SsoLogin.aspx> eller via system-til-system-leverance ved anvendelse af webservices. Benævnelsen XML-filer nedenfor er XML SOAP.

Ved system-til-system-løsning genererer fagsystemer i kommunerne et antal XML-filer. Filformatet i den manuelle løsning er ligeledes XML. Desuden skal webservice-kaldene, beskrevet nedenfor, autoriseres via en bruger oprettet i SMDB. Autentifikationen sker via NemLog-in/MitID.

Kommunalbestyrelserne skal sikre, at de lokale fagsystemer skal kunne indberette efter de gældende datakrav, der er beskrevet i afsnittet ”Lovgrundlag”.

Fagsystemleverandørerne varsles ved systemændringer 6 måneder før, at ændringer skal være gældende.

Det er nødvendigt først at udlæse data via ”Hent data service” inden opdatering og indlæsning af data, således at relevante ID’er og referencer er kendte for systemet, dvs.:

- Der hentes udvalgte data via ”Hent data service”, som bruges som ”opslag” for at kunne indberette data i henhold til SMDB’s forretningsregler.
- Alle ændrede data indberettes via ”Indsæt data service”.

Indlæsning/levering sker straks, dagligt eller ugentligt afhængig af leverandør. Hyppig indlæsning anbefales af Danmarks Statistik.

Hvis der opstår fejl ved kald af web-service, formidles fejlen ved hjælp af fejlkoder i Log eller fra systemet. Det er leverandørernes ansvar løbende at holde øje med, om data kommer igennem til SMDB, og om de relevante funktionscertifikater fungerer. Hvis dette ikke er tilfældet, skal leverandørerne hurtigst muligt formidle dette videre til deres kunder samt SMDB.

1.2.1. Web kald: "HentDataService"

Hvis man ønsker at anvende Generics i indberetningen til Stofmisbrugsdatabasen (SMDb), skal man bruge samme links som i nedenstående liste, men dog erstatte v1 med v0. Danmarks Statistik anbefaler dog, at man som leverandør så vidt muligt anvender v1 fremfor v0.

Endpoint Prod: <https://smdbws.dst.dk/smdbwebservice/api/external/v1/securehentdata.svc>

Endpoint PreProd: <https://smdbpreprodws.dst.dk/smdbwebservice/api/external/v1/securehentdata.svc>

Servicekontrakt (WSDL):

<https://smdbpreprodws.dst.dk/smdbwebservice/api/external/v1/securehentdata.svc?singlewsdl>

SOAP Actions:

Nye actions 2026:

Der er tilføjet en række actions for at kunne hente ændringer til kendte skemaer. De bruger alle Id for skemaet og introducerer et svar-objekt der gør fejlhåndtering lettere for integrationer:

<http://smdb.dst.dk/api/external/v1/ISecureHentData/HentAnmodning>

<http://smdb.dst.dk/api/external/v1/ISecureHentData/HentIvaerksaettelse>

<http://smdb.dst.dk/api/external/v1/ISecureHentData/HentIvaerksaettelseForAnmodning>

<http://smdb.dst.dk/api/external/v1/ISecureHentData/HentTilbudstilknytning>

<http://smdb.dst.dk/api/external/v1/ISecureHentData/HentTilbudstilknytningForIvaerksaettelse>

<http://smdb.dst.dk/api/external/v1/ISecureHentData/HentKvalHepMedId>

Der er tilføjet en action med henblik på at lette overførsel af sager imellem fagsystemer:

<http://smdb.dst.dk/api/external/v1/ISecureHentData/HentAktiveKontaktForloebIMyndighed>

Uændrede actions:

<http://smdb.dst.dk/api/external/v1/ISecureHentData/HentAlleTilbud>

<http://smdb.dst.dk/api/external/v1/ISecureHentData/HentAnmodninger>

<http://smdb.dst.dk/api/external/v1/ISecureHentData/HentIndskrivninger>

<http://smdb.dst.dk/api/external/v1/ISecureHentData/HentIvaerksaettelser>

<http://smdb.dst.dk/api/external/v1/ISecureHentData/HentKvalHep>

<http://smdb.dst.dk/api/external/v1/ISecureHentData/HentLandeliste>

<http://smdb.dst.dk/api/external/v1/ISecureHentData/HentTilbudstilknytninger>

<http://smdb.dst.dk/api/external/v1/ISecureHentData/HentYdelser>

<http://smdb.dst.dk/api/external/v1/ISecureHentData/HentYdelsespakker>

For forløb før 1. juli 2019:

<http://smdb.dst.dk/api/external/v1/ISecureHentData/HentAsiForMyndighed>

<http://smdb.dst.dk/api/external/v1/ISecureHentData/HentAsiForTilbud>

1.2.2. Web kald: "IndsaetDataService"

Hvis man ønsker at anvende Generics i indberetningen til Stofmisbrugsdatabasen (SMDB), skal man bruge samme links som i nedenstående liste, men dog erstatte v1 med v0. Danmarks Statistik anbefaler dog, at man som leverandør så vidt muligt anvender v1 fremfor v0.

Endpoint Prod: <https://smdbws.dst.dk/smdbwebservice/api/external/v1/secureindsaetdata.svc>

Endpoint PreProd: <https://smdbpreprodws.dst.dk/smdbwebservice/api/external/v1/secureindsaetdata.svc>

Servicekontrakt (WSDL):

<https://smdbpreprodws.dst.dk/smdbwebservice/api/external/v1/secureindsaetdata.svc?singlewsdl>

SOAP Actions:

Nye actions 2026:

Der forhindres fremover at ændre startdatoer på tværs af saneringsdatoer, og derfor introduceres actions der lader fagsystemer slette-markere sager, så de kan oprettes på ny.

<http://smdb.dst.dk/api/external/v1/ISecureIndsaetData/SletAnmodning>

<http://smdb.dst.dk/api/external/v1/ISecureIndsaetData/SletIvaerksaettelse>

<http://smdb.dst.dk/api/external/v1/ISecureIndsaetData/SletTilbudsTilknytning>

<http://smdb.dst.dk/api/external/v1/ISecureIndsaetData/SletHeltForloeb>

<http://smdb.dst.dk/api/external/v1/ISecureIndsaetData/SletKvalHep>

Uændrede actions:

<http://smdb.dst.dk/api/external/v1/ISecureIndsaetData/AfslutBehandling>

<http://smdb.dst.dk/api/external/v1/ISecureIndsaetData/AfslutIndskrivning>

<http://smdb.dst.dk/api/external/v1/ISecureIndsaetData/IndsaetIndskrivning>

<http://smdb.dst.dk/api/external/v1/ISecureIndsaetData/IndsaetIvaerksaettelse>

<http://smdb.dst.dk/api/external/v1/ISecureIndsaetData/IndsaetKvalHep>

<http://smdb.dst.dk/api/external/v1/ISecureIndsaetData/IndsaetTilbudstilknytning>

<http://smdb.dst.dk/api/external/v1/ISecureIndsaetData/IndsaetYdelse>

For forløb før 1. juli 2019:

<http://smdb.dst.dk/api/external/v1/ISecureIndsaetData/IndsaetAsi>

1.2.3. Vedr. TokenTestService

Hvis man ønsker at anvende Generics i indberetningen til Stofmisbrugsdatabasen (SMDB), skal man bruge samme links som i nedenstående liste, men dog erstatte v1 med v0. Danmarks Statistik anbefaler dog, at man som leverandør så vidt muligt anvender v1 fremfor v0.

Endpoint Prod: <https://smdbws.dst.dk/smdbwebservice/api/external/v1/securetokentest.svc>

Endpoint PreProd: <https://smdbpreprodws.dst.dk/smdbwebservice/api/external/v1/securetokentest.svc>

Servicekontrakt (WSDL):

<https://smdbpreprodws.dst.dk/smdbwebservice/api/external/v1/securetokentest.svc?singlewsdl>

SOAP Actions:

<http://smdb.dst.dk/api/external/v1/ISecureTokenTest/Echo>

<http://smdb.dst.dk/api/external/v1/ISecureTokenTest/Throw>

<http://smdb.dst.dk/api/external/v1/ISecureTokenTest/WhoAmI>

2. Overordnede elementer

Nedenstående skema viser de overordnede elementer i dataleverancen.

Elementnavn	Beskrivelse
Indberetning	Kommunale myndigheder og behandlingstilbud, der indberetter på vegne af myndighed, indberetter eller opdaterer oplysninger om personer i stofmisbrugsbehandling
Indberetningsfrekvens	Straks, dagligt, ugentligt eller månedligt
Frist	Senest den 15. i efterfølgende måned
Enheder	Personniveau CPR-nummer Kommunes eller behandlingstilbuds CVR-nummer
Format for indsendte data	XML SOAP
Sletning/redigering	Ved system-til-system kan der indberettes, redigeres og slettes.
Testmuligheder	Ved ændringer (eksempelvis leverandørskifte) kan der testes i testmiljø (PreProd) stillet til rådighed af Danmarks Statistik
Oplysningsside	På oplysningssiden www.dst.dk/smdb findes der en indberetningsvejledning, information om lovgivning, teknisk information til fagsystemleverandører mm. Desuden er der en ”Start indberetning”-knap med link til manuel indberetning
Statistikens hjemmeside	Emneside: https://www.dst.dk/da/Statistik/emner/sociale-forhold/social-stoette/stofmisbrugsbehandling

3. Data

Indberetninger om behandling af stofmisbrug efter § 101 i lov om social service, efter § 33 i barnets lov og efter sundhedslovens § 142 indberettes løbende i teknisk fastsat rækkefølge.

For hver anmodning om behandling kan nedenstående indberetningsflow med fordel følges, uanset om SMDB-web-applikationen eller klientsystemleverandørernes fagsystem anvendes. Det er dog ikke alle skemaer, der skal indberettes i alle tilfælde, hvilket er beskrevet i detaljer i afsnit 6.1 Forretningsregler.

Indberetningsflow i SMDB

For hver enkelt hændelse skal følgende elementer indberettes afhængigt af forskellige scenarier beskrevet i afsnit 6.1 Forretningsregler.:

1. Anmodning om behandling
2. Iværksættelse af behandling
3. Tilbudstilknytning(er)
4. Afslutning af behandling

En myndighed kan lave flere tilbudstilknytninger (dog begrænsning vedr. døgn og substitution) for det samme behandlingsforløb. Et behandlingsforløb er perioden fra iværksat behandling til afslutning. Elementerne for den socialfaglige del er beskrevet i ”Bekendtgørelse om dataindberetninger på socialområdet” §§ 22 samt bilag 5 og de indgår i de følgende afsnit 3.1 og 3.2.

I de følgende afsnit 3.1 og 3.2 med dataelementer angiver kolonnen ”Værdier” de faktiske kodeværdier, der gælder fra 1. juli 2025. Det anbefales dog at anvende de komplette kodelister i regnearket ”Skemaoversigt og Kodelister”, der også indeholder dataelementer, der er udgået. Excelarket findes på SMDB’s oplysningsside www.dst.dk/smdb under punktet ”Leverandører”.

I afsnit 3.1 og 3.2 angiver den første kolonne ”VBGS og SIB” samt fjerde kolonne ”Valgmuligheder” ordret teksten fra databekendtgørelsens bilag 5 for socialfaglige oplysninger, som skal indberettes til

SMDB. Indberetningsløsningen til SMDB og ”Skemaoversigt og Kodelister” er indholdsmæssigt det samme som afsnit 3.1 og 3.2, men teksten er i nogle tilfælde ikke fuldstændig enslydende med kravspecifikationen.

3.1 Dataelementer for VBGS og SIB

Anmodning om behandling (ANM)

VBGS og SIB	Variabelnavn	Datatype	Valgmuligheder	Værdier
CPR-nummer 6-ANM	PersonIdentifikator	String	Valideres mod CPR	Validt CPR
Opholdskommune (Kommunen, som visiterer borgerens stofmisbrugsbehandling) 8-ANM	KommuneKode	Integer	Automatisk	3 cifre
Anmodningsdato 2-ANM	BehandlingAnmodningDato	Datetime	Alle datoer mindre eller lig med dags dato	Datoer i fortid til og med dags dato
Hvorvidt borgeren tidligere har været i stofmisbrugsbehandling 3-ANM	BehandlingTidligereKode	String	1) Ja 2) Nej 3) Uoplyst	01 02 99
Er du eller din partner gravid? 9-ANM	PersonEllerPartnerGravidKode	String	1) Ja 2) Nej 3) Uoplyst	01 02 99
Hvorvidt borgeren har en diagnosticeret psykisk lidelse ud over stofmisbrug 5-ANM	PersonPsykiskFunktionsnedsættelseKode	String	1) Ja 2) Nej 3) Uoplyst	01 02 99

Iværksættelse af behandling (IVÆR)

VBGS og SIB	Variabelnavn	Datatype	Valgmuligheder	Værdier
Ønsker borger at tage imod tilbuddet om lægesamtale 24-IVÆR	OenskerBorgerTilbudLaegesamtaleKode	String	1) Ja 2) Nej 3) Tilbud ikke givet	01 02 03
Er lægesamtale afholdt 25-IVÆR	LaegesamtaleAfholdtIndikator	Boolean	True/False	CheckBox
Dato, hvor lægesamtale blev afholdt 26-IVÆR	LaegesamtaleAfholdtDato	Datetime	Alle datoer fra BehandlingAnmodningDato til og med dags dato	Datoer i fortid til og med dags dato
Årsag til, at tidsfrist for lægesamtale er overskredet 29-IVÆR	LaegesamtaleIkkeAfholdtAarsagTidsfristOverskredetKode (Vises, hvis tidsfrist er overskredet)	String	1) Manglende lægeressource hos myndighed 2) Manglende lægeressource hos anvist tilbud 3) Borgeren forhindret i fremmøde 4) Borgeren udeblevet 5) Lægesamtale planlagt til efter tidsfrist 6) Anden	01 02 03 04 05 06
Dato for iværksat behandling 1-IVÆR	IvaerksatBehandlingDato	Datetime	Alle datoer fra BehandlingAnmodningDato til og med dags dato	Datoer i fortid til og med dags dato
Dage siden anmodning 3-IVÆR	IvaerksatBehandlingDageSidenAnmodningKvantitet	Integer (read only)	Automatisk udregnet fra BehandlingAnmodningDato og IvaerksatBehandlingDato	
Alder ved iværksat behandling 2-IVÆR	PersonIvaerksatBehandlingAlderKvantitet	Integer (read only)	Automatisk udregnet fra CPR og IvaerksatBehandlingDato	
Såfremt der er gået mere end 14 dage, fra borgeren har anmodet om	BehandlingGarantiOverskredetAarsagKode (Vises, hvis antal dage i	String	1) Mangel på ledig plads	01 02

behandling, til behandlingen iværksættes: Årsag til overskridelse af behandlingsgaranti 4-IVÆR	3-IVÆR>14)		2) Manglende personalemæssig kapacitet pga. ferie, sygdom el. lign. 3) Borgeren har meldt afbud 4) Borgeren er udeblevet 5) Borgeren ønsker tid, der ligger efter behandlingsgarantien 6) Borgeren, der er 18 år eller derover, har benyttet retten til frit valg (<i>kun synlig, hvis borger ved iværksættelsesdato er 18 år eller derover</i>) 7) Iværksættelsen er forsinket grundet manglende samtykkeerklæring fra den unge eller den unges forældre i situationer, hvor den unge er under 18 år (<i>kun synlig, hvis borger ved iværksættelsesdato er under 18 år</i>) 8) Anden årsag	08 04 09 05 06 07
Screeningsværktøj, der er anvendt forud for iværksat behandling 42-IVÆR	ScreeningsvaerktoejAnvendtIva erksaetKode	String	1) ASI 2) UngMAP 3) VoksenMAP 4) MATE 5) Andet screeningsværktøj, som uddybes ved valg	01 02 03 04 05
Uddyb Andet screeningsværktøj 43-IVÆR	ScreeningsvaerktoejAnvendtIva erksaetTekst (Vises ved svar 05 i 42-IVÆR)	String		Max. 250 karakterer
Behandlingsformål 6-IVÆR	BehandlingFormaalKode	String	1) Ophør 2) Reduktion 3) Tilbagefaldsforebyggelse (stabilisering) af tilstand opnået gennem anden stofmisbrugsbehandling, f.eks. døgnbehandling 4) Stabilisering med henblik på at undgå negativ udvikling af nuværende stofmisbrug	01 02 04 05
Henvendelse på opfordring af 31-IVÆR	HenvisningPaaOpfordringAfList e	List<string> for APIV1 String med kommasepere ret liste for APIV0	1) Eget initiativ 2) Skadestue/hospital 3) Praktiserende læge 4) Integreret dobbeltdiagnosetilbud 5) Koordineret forløb 6) Kriminalforsorgen/domstol/prøv eløsladelse/ politi 7) Alkoholbehandlingstilbud 8) Stofbehandlingstilbud 9) Familieambulatorium 10) Herberg/forsorgshjem (§110) eller krisecenter (§109) 11) Anden kommunal forvaltning 12) Familie/venner 13) Arbejdsgiver 14) Skole/uddannelsessted 15) Rådgivningstilbud og/eller interesseorganisation 16) Andet 17) Uoplyst	01 02 04 18 20 19 07 08 09 21 16 22 13 14 23 17 99
Aktuel boligsituation 9-IVÆR	PersonBoligsituationKode	String	1) Stabil boligsituation 2) Ustabil boligsituation 3) Fængsel 4) Institution efter SEL 5) Borgeren vil ikke oplyse	11 12 07 08 99

Har du eller din partner børn under 18 år? (både biologiske, adoptiv, pleje) 44-IVÆR	PersonEllerPartnerHarBoernUnder18Indikator	Boolean	True/False	CheckBox
Er én eller flere af børnene tilknyttet husstanden? 45-IVÆR (skal kun udfyldes, hvis der svares ja til forrige spørgsmål 44-IVÆR)	BoernErTilknyttetHusstandenIndikator	Boolean	True/False/Null	CheckBox
Har borger brugt ikke-ordinerede stoffer de seneste 30 dage? 46-IVÆR	PersonTagetIkkeOrdineredeStofferSenesteMaanedIndikator	Boolean	True/False	CheckBox
Har borger brugt ikke-ordinerede stoffer de seneste 30 dage? 46-IVÆR	PersonTagetIkkeOrdineredeStofferSenesteMaanedIndikator	Boolean		CheckBox
Metadon: Indtaget antal dage 18-IVÆR	IllegalMetadonDageIndtagetSenesteMaanedKvantitet	Integer	0-30	0-30
Heroin: Indtaget antal dage 18-IVÆR	IllegalHeroinDageIndtagetSenesteMaanedKvantitet	Integer	0-30	0-30
Tramadol: Indtaget antal dage 18-IVÆR	TramadolDageIndtagetSenesteMaanedKvantitet	Integer	0-30	0-30
Oxycodon: Indtaget antal dage 18-IVÆR	OxycodonDageIndtagetSenesteMaanedKvantitet	Integer	0-30	0-30
Fentanyl: Indtaget antal dage 18-IVÆR	FentanylDageIndtagetSenesteMaanedKvantitet	Integer	0-30	0-30
Andre opiatier: Indtaget antal dage 18-IVÆR	AndreOpiaterDageIndtagetSenesteMaanedKvantitet	Integer	0-30	0-30
Buprenorphin: Indtaget antal dage 18-IVÆR	IllegalBuprenorphinDageIndtagetSenesteMaanedKvantitet	Integer	0-30	0-30
Benzodiazepiner: Indtaget antal dage 18-IVÆR	IllegalBenzodiazepinerDageIndtagetSenesteMaanedKvantitet	Integer	0-30	0-30
Amfetamin: Indtaget antal dage 18-IVÆR	AmfetaminerDageIndtagetSenesteMaanedKvantitet	Integer	0-30	0-30
Metamfetamin: Indtaget antal dage 18-IVÆR	MetamfetaminDageIndtagetSenesteMaanedKvantitet	Integer	0-30	0-30
Kokain (pulver): Indtaget antal dage 18-IVÆR	KokainPulverDageIndtagetSenesteMaanedKvantitet	Integer	0-30	0-30
Kokain (crack): Indtaget antal dage 18-IVÆR	KokainCrackDageIndtagetSenesteMaanedKvantitet	Integer	0-30	0-30
Ecstasy: Indtaget antal dage 18-IVÆR	EcstasyDageIndtagetSenesteMaanedKvantitet	Integer	0-30	0-30
Hallucinogener: Indtaget antal dage 18-IVÆR	HallucinogenerDageIndtagetSenesteMaanedKvantitet	Integer	0-30	0-30
Hash/cannabis: Indtaget antal dage 18-IVÆR	CannabisDageIndtagetSenesteMaanedKvantitet	Integer	0-30	0-30
Opløsningsmidler (inhalanter): Indtaget antal dage 18-IVÆR	OpløsningsmidlerDageIndtagetSenesteMaanedKvantitet	Integer	0-30	0-30
Andre stoffer: Indtaget antal dage	AndreStofferDageIndtagetSenesteMaanedKvantitet	Integer	0-30	0-30

18-IVÆR				
Det er ikke muligt at angive hovedstof 19-IVÆR	PersonHovedstofAngivelseIkkeMuligIndikator (Fremgår per 1. juli 2022 som svarkategori under 20-IVÆR, men beholdes som separat spørgsmål 19-IVÆR i SMDB)	Boolean	On eller blank	
Hvilket hovedstof (ikke-ordineret), angiver borgeren, giver flest problemer for borgeren 20-IVÆR (Ordinerede stoffer kan ikke angives som hovedstof)	PersonAktueltHovedstofKode	String	(Vises, uanset om IVÆR-17= "Ja" eller "Nej". Viser ikke, hvis 19-IVÆR afkrydses 1) Metadon 2) Heroin 3) Tramadol 4) Oxycodon 5) Fentanyl 6) Andre opiater 7) Buprenorphin 8) Benzodiazepiner 9) Amfetamin 10) Metamfetamin 11) Kokain (pulver) 12) Kokain (crack) 13) Ecstasy 14) Hallucinogener 15) Hash/Cannabis 16) Opløsningsmidler (inhalanter) 17) Andre stoffer	02 08 20 21 22 07 04 06 11 17 18 19 12 14 13 15 16
Hovedstof: Indtaget antal dage (seneste 30 dage) 20-IVÆR	HovedstofDageIndtagetSenesteMaanedKvantitet	Integer	0-30	0-30
Hovedstof: Alder ved førstegangsbrug 20-IVÆR	HovedstofFoersteBrugAlderKvantitet	Integer	0-99	0-99
Hovedstof: Alder uoplyst 20-IVÆR	HovedstofFoersteBrugAlderVilIkkeOplysIndikator	Boolean	On eller blank	Checkbox
Hovedstof: Stoffer brugt de seneste 30 dage, indtagelseshyppighed 20-IVÆR	HovedstofIndtagelseshyppighedKode	String	1) < 1 pr. uge 2) 2-3 pr. uge 3) 4-6 pr. uge 4) Dagligt 5) Uoplyst	01 02 04 03 99
Hovedstof: Typisk indtagelsesmåde 20-IVÆR	HovedstofTypiskIndtagelsesmaadeKode	String	1) Injektion 2) Rygning 3) Spiser/drikker 4) Sniffer 5) Uoplyst	01 02 03 04 99
Har borgeren nogensinde injiceret, eller injicerer borgeren for tiden et stof? 32-IVÆR	PersonNogensindeInjiceretEllerInjicererForTidenKode	String	1) Aldrig injiceret 2) Har injiceret, men ikke de seneste 12 måneder 3) Har injiceret i løbet af de seneste 12 måneder, men ikke de seneste 30 dage 4) Har injiceret inden for de seneste 30 dage 6) Uoplyst	01 03 04 05 99
Har borgeren nogensinde delt værktøj, eller deler borgeren værktøj for tiden? 33-IVÆR	PersonNogensindeDeltEllerDelerVaerktoejForTidenKode	String	1) Aldrig delt værktøj 2) Har delt værktøj, men ikke de seneste 12 måneder 3) Har delt værktøj i løbet af de seneste 12 måneder, men ikke de seneste 30 dage 4) Har delt værktøj inden for de seneste 30 dage 6) Uoplyst	01 03 04 05 99
Alder ved første injektion 22-IVÆR	PersonFoersteInjektionAlderKode	String	1) < 15 2) 15-19 3) 20-24 4) 25-29 5) 30-34	01 02 03 04 05

			6) 35-39 7) 40+	06 07
Er borgeren nogensinde blevet testet for HCV? 34-IVÆR	PersonNogensindeTestetHCVKode	String	1) Er aldrig blevet testet 2) Er blevet testet 3) Er blevet testet, men for mere end 12 måneder siden 4) Er blevet testet inden for de seneste 12 måneder 5) Uoplyst	01 02 03 04 99
Er borgeren nogensinde blevet testet for HIV? 35-IVÆR	PersonNogensindeTestetHIVKode	String	1) Er aldrig blevet testet 2) Er blevet testet 3) Er blevet testet, men for mere end 12 måneder siden 4) Er blevet testet inden for de seneste 12 måneder 6) Uoplyst	01 02 03 04 99
Har borgeren nogensinde været i substitutionsbehandling? 36-IVÆR	PersonNogensindeSubstitutionsbehandlingKode	String	1) Har aldrig været i substitutionsbehandling 2) Har været i substitutionsbehandling 3) Uoplyst	01 02 99
Alder ved første substitutionsbehandling 41-IVÆR	PersonFoersteSubstitutionsbehandlingAlderKvantitet	Integer	0-99	0-99

Tilknytning til tilbud (TILB)

VBGS og SIB	Variabelnavn	Datatype	Valgmuligheder	Værdier
Tilbudsnavn (Vælg et tilbud) 1-TILB	TilbudId	Integer	Søgning på navn, postnummer, kommune. Listevisning over muligheder ud fra søgekriterier	Liste (HentAlle Tilbud web-service)
Hvorvidt borgeren har benyttet sit frie valg 2-TILB	PersonBehandlingFritValgIndikator	Boolean	On eller blank	
Tilbudsstartdato 3-TILB	TilbudTilknyttetBehandlingStartDato	Datetime	Alle datoer fra IvaerksatBehandlingDato til og med dags dato	Datoer i fortid til og med dags dato
Tilbudsslutdato 4-TILB	TilbudTilknyttetBehandlingSlutDato	Datetime	Alle datoer fra TilbudTilknyttetBehandlingStartDato til og med dags dato	Datoer i fortid til og med dags dato
Behandlingsintensitet 7-TILB	BehandlingIntensitetKode	String	1) Ambulant behandlingsintensitet 2) Dagbehandlingsintensitet 3) Døgnbehandlingsintensitet	01 02 03
Behandlingstype 8-TILB	BehandlingTypeKode	String	1) Metadon, givet efter § 142 i Sundhedsloven 2) Buprenorfin kombineret med naloxon, givet efter § 142 i Sundhedsloven 3) Mono-buprenorfin, givet efter § 142 i Sundhedsloven 4) Heroin, givet efter § 142 i Sundhedsloven 5) Anden substitution med opiat, givet efter § 142 i Sundhedsloven 6) Stoffri behandling, givet efter § 101 i Serviceloven (eller § 33 i Barnets Lov) 7) Anden medicinsk behandling, givet efter § 142 i Sundhedsloven	01 07 08 05 03 04 06
AutorisationsID 9-TILB	AutorisationKodeTekst (Vises, hvis behandlingstype i 8-TILB er forskellig fra 04 og 06)	String	Lægens autorisationsID. Valid kode hentes fra f.eks. https://stps.dk/da/ds/opslagautor	Gyldigt 5-cifret autorisationsID

Afslutning af behandling (AFSL)

VBGS og SIB	Variabelnavn	Datatype	Valgmuligheder	Værdier
Dato for afsluttet behandling 1-AFSL	BehandlingAfsluttetDato	Datetime	Dato <i>Identisk med seneste TilbudTilknyttetBehandlingSlutDato</i>	Datoer i fortid til og med dags dato
Status på stofmisbrug ved afsluttet behandling 2-AFSL	BehandlingAfsluttetStatusKode	String	1) Ophørt 2) Reduceret 3) Stabiliseret 4) Tilbagefald 5) Ikke færdigbehandlet	01 02 03 04 05
Årsag til afsluttet behandling 3-AFSL	BehandlingAfsluttetAarsagKode	String	1) Færdigbehandlet 2) Udeblevet 3) Bortvist 4) Død 5) Flyttet 6) Overgået/ udskrevet til andet behandlingstilbud 7) Afsluttet efter borgerens eget ønske 8) Anden årsag	01 03 08 04 05 06 02 10
Hvem har overtaget behandlingen? (4-AFSL) Skal kun besvares, hvis Årsag til afsluttet behandling = "Overgået/udskrevet til andet behandlingstilbud"	BehandlingAfsluttetHvemHarOvertagetBehandling	String	1) Kriminalforsorgen/fængsel 2) Hospital 3) Egen læge 4) Region i integreret dobbeltdiagnosetilbud 5) Kommune i koordineret forløb 6) Andet rusmiddelcenter	01 02 03 04 05 06

4. Kommunernes mulighed for at anvende egne data

Klientsystemleverandørerne kan med fordel gøre det muligt for kommunerne at trække datarapporter fra deres klientsystemer, således at kommunerne kan validere de data, som er sendt til Danmarks Statistik. I SMDB-web er det muligt at udtrække summariske rapporter og egne myndighedsdata. Det er en fordel for brugere af klientsystemer også at have oprettet en bruger til SMDB-web som supplement til at kigge på oversigter over indberettede data; fx fremgår det, hvor mange borgere der mangler at blive indberettet tilbudstilknytninger for m.v.

5. Dataformatbeskrivelse

Data skal ved systemleverancer indberettes i form af XML, der overføres fra kommunernes system til server hos Danmarks Statistik.

5.1. Indberetning af rettelser og sletninger

System-til-system-webservices har nu mulighed for at slette indberetninger. Alternativt kan man logge ind på SMDB web og slette skemaer eller hele sager. Det er muligt at hente data og indsætte data, jf. afsnit 1.2, ud fra både cpr-numre/kommunekode eller tidligere hentet Id specifikt for de enkelte skemaer. Sletning via webservice sker også ved brug af skemaers Id. Det skal være muligt for kommuner og behandlingstilbud med system-til-system-løsning at revidere data.

Fordi det er muligt for flere aktører/systemer at redigere i de samme sager, anbefaler vi generelt, at sager hentes fra SMDB igen, før de vises til brugere i klientsystemer. Målet er at undgå, at sager i praksis tilbagerulles ved at ikke-opdateret data i et klientsystem genindsendes.

6. Validering og feedback ved indberetning

I indberetningsskemaet sker validering af gyldigt CPR-nummer og gyldigt autorisationsID for behandlende læge (ved medicinsk behandling) ved eksternt kald til hhv. CPR-registret og Autorisationsregistret.

Endvidere kan indberetning kun gennemføres, hvis en række forretningsregler overholdes. Ved indberetning via webservice returneres et svarobjekt med info om, om indberetningen er succesfuldt gennemført med overholdelse af alle forretningsregler.

Kommuner og deres systemleverandører opfordres til at kontakte Danmarks Statistik, hvis der forekommer fejlmeddelelser, som virker vanskelige at håndtere.

Danmarks Statistiks fagkontor på området opfordrer kommuner til løbende at holde styr på indberetning via webløsningen, ligesom kommuner ifm. årlig godkendelsesprocedure, herunder kvalitetskontrol af data for et nyt statistikår, bliver bedt om at kigge på deres indberetninger i mere detaljeret form inde på webløsningen for SMDB. Rapportværktøj og kontrollister på forsiden af SMDB bliver løbende udvidet og udviklet, og kommuner har ligeledes mulighed for at specificere udtræk af egne data.

6.1. Forretningsregler

Dette afsnit beskriver de forretningsregler, der relaterer sig til data i SMDB. Ethvert forsøg på indsættelse eller opdatering af data, der ikke overholder forretningsreglerne, vil blive afvist. For en uddybning kan der rettes henvendelse til smdb@dst.dk.

Hver variabel (spørgsmål) i valideringsreglerne er nedenfor identificeret med et gennemgående Felt-ID angivet i kantet parentes. Eksempel: [2-ANM].

6.1.1. Generelle regler gældende for samtlige skemaer og spørgsmål

Alle beskrivelser af forretningsregler i de følgende afsnit relaterer sig til indberetninger for en enkelt borger, så denne er ikke eksplicit angivet i reglerne. For alle angivelser af datoer gælder, at de skal være dags dato eller før. Det er ikke muligt at registrere en dato i fremtiden.

Helt generelt gælder det, at det ikke er muligt at indsende delvist udfyldte skemaer. Det vil sige, at alle spørgsmål skal besvares, før et skema kan indsendes.

6.1.2. Registrér anmodning

Inden for den samme myndighedskommune må der for en given borger maksimalt eksistere én anmodningsdato, som ikke har en dato for afsluttet behandling knyttet til sig. Kommunen må med andre ord kun have ét aktivt kontaktfølg for borgeren ad gangen.

For forløb, der ikke iværksættes, skal kun anmodningsskemaet og afslutningsskemaet indberettes – iværksættelses- eller tilbudstilknytningsskemaerne indsendes ikke i dette tilfælde.

6.1.3. Iværksæt behandling

Der må maksimalt være knyttet én *Dato for iværksat behandling* [1-IVÆR] til hver anmodning. Der må således kun være én iværksættelse pr. kontaktforløb.

Vedr. relation mellem *Dato for iværksat behandling* [1-IVÆR] og *Anmodningsdato* [2-ANM] i skemaet *Registrér anmodning*:

- a) *Dato for iværksat behandling* skal være knyttet til én anmodningsdato (nødvendig regel for, at regel ovenfor har en effekt). For forløb, der ikke iværksættes, skal der kun indberettes anmodningsskemaet og afslutningsskemaet – iværksættelses- eller tilbudstilknytningsskemaerne indsendes ikke i dette tilfælde.
- b) *Dato for iværksat behandling* skal være samme dato eller senere end den anmodningsdato, som den er knyttet til, og afstanden mellem datoerne anvendes bl.a. til at opgøre om behandlingsgarantien er overholdt.

Vedr. relation mellem *Anmodningsdato* [2-ANM] i skemaet *Registrér anmodning*, *Dato for iværksat behandling* [1-IVÆR] og *Dato, hvor lægesamtale blev afholdt* [26-IVÆR]:

- a) Hvis *Dato, hvor lægesamtale blev afholdt* [26-IVÆR] ligger mere end 14 dage efter *Anmodningsdato* [2-ANM] eller *Dato, hvor lægesamtale blev afholdt* [26-IVÆR] ligger efter *Dato for iværksat behandling* [1-IVÆR], skal *Årsagen til, at tidsfrist for overholdelse af lægesamtale er overskredet* [29-IVÆR] være udfyldt.

Adgangen til spørgsmål vedr. *Årsag til overskridelse af behandlingsgaranti* [4-IVÆR] sker kun, hvis der er mere end 14 dage mellem anmodningsdato og iværksættelsesdato.

Herudover gælder:

- a) Svarmulighed *Frit valg* er kun mulig, hvis alder ved iværksat behandling [2-IVÆR] er 18 år eller derover.
- b) Svarmulighed *Samtykkeerklæring* er kun mulig, hvis alder ved iværksat behandling [2-IVÆR] er under 18 år.

Hvis der svares ja på spørgsmålet om du eller din partner har børn [44-IVÆR], skal der indsendes en værdi i spørgsmålet om en eller flere børn er tilknyttet husstanden [45-IVÆR]. Hvis der svares nej i [44-IVÆR], skal værdien efterlades tom (Null).

Ved besvarelse af spørgsmål vedr. hovedstof [20-IVÆR] gælder:

- a) Alder ved førstegangsbrug må ikke være højere end borgerens alder på dato for iværksættelse.
- b) Er der udfyldt ét felt for ét hovedstof, skal alle felter relateret til stoffet udfyldes.
- c) Listen af indtagelsesmåder afhænger af stoftypen. Følgende sammenhænge gælder:
 - For *opløsningsmidler* kan 1, 2 og 3 ikke vælges
 - For *hash/cannabis* kan 1 og 4 ikke vælges

– For *ecstasy* kan 4 ikke vælges

[18-IVÆR] *Hvilke ikke-ordinerede stoffer har borger brugt de seneste 30 dage?* skal kun besvares, hvis [46-IVÆR] *Har borger brugt ikke-ordinerede stoffer de seneste 30 dage?* besvares med ja.

Angives der et hovedstof i spørgsmål [20-IVÆR], må dette stof afvige fra det angivne stof/de angivne stoffer brugt den seneste måned i spørgsmål [18-IVÆR].

Spørgsmålet om hovedstof [20-IVÆR] skal besvares uanset, om man har svaret ”Ja” eller ”Nej” til *Har borger brugt ikke-ordinerede stoffer de seneste 30 dage?* i spørgsmål [46-IVÆR].

Spørgsmålene om hovedstof [20-IVÆR] er kun muligt at undlade at besvare, såfremt spørgsmål [19-IVÆR] *Det er ikke muligt at angive hovedstof* afkrydses.

Spørgsmålene vedr. injicering [32-IVÆR] og deling af værktøj [33-IVÆR] er påkrævede.

Hvis der i spørgsmål om injicering [32-IVÆR] svares ”Har aldrig injiceret” eller ”uoplyst” skal spørgsmål vedr. alder for første injektion [22-IVÆR] ikke besvares.

I tilfælde af bekræftende besvarelse af [32-IVÆR] kan der ikke svares ”Har aldrig injiceret” i spørgsmål [22-IVÆR].

Spørgsmålene vedr. test for hhv. HCV [34-IVÆR] og HIV [35-IVÆR] er påkrævede.

Spørgsmål vedr. Substitutionsbehandling [36-IVÆR] er påkrævet, og hvis der er svaret ”*Har været i substitutionsbehandling*”, skal *Alder ved første substitutionsbehandling* [41-IVÆR] ligeledes besvares.

For spørgsmålet *Henvendelse på opfordring af* [31-IVÆR] udelukker svaret ’Uoplyst’ (kodeværdi 99) andre svarmuligheder.

6.1.4. Tilbudstilknytning

Hver tilbudstilknytning skal være knyttet til en bestemt *Dato for iværksat behandling* [1-IVÆR] og via denne til en *Anmodningsdato* [2-ANM].

Vedr. angivelsen af *Tilbudsstartdato* [3-TILB] og *Tilbudsslutdato* [4-TILB] gælder følgende:

- Tilbudsstartdato må ikke ligge før *Dato for iværksat behandling* [1-IVÆR].
- Hvis der er tilknytninger på iværksættelsen, skal mindst én tilknytnings *Tilbudsstartdato* være lig med *Dato for iværksat behandling* [1-IVÆR].
- Tilbudsstartdato* må ikke ligge efter *Tilbudsslutdato*, hvis denne eksisterer.
- Tilbudsslutdato* skal være tom, hvis der ikke er nogen *Tilbudsstartdato*.
- Hvis der eksisterer en *tilbudsslutdato* [4-TILB] i skemaet *Tilknyt til tilbud*, som er knyttet til samme anmodningsdato (behandlingsforløb), så må dato for iværksat behandling ikke ligge efter denne tilbudsslutdato.

Vedr. relationen mellem *Tilbudsslutdato* [4-TILB] og *Dato for afsluttet behandling* [1-AFSL]:

- a) *Tilbudsslutdato* må ikke være tom, hvis der findes en *Dato for afsluttet behandling*, som er knyttet til samme *Anmodningsdato* [2-ANM].
- b) *Tilbudsslutdato* må ikke ligge efter *Dato for afsluttet behandling*, hvis denne eksisterer.

Inden for samme kommune må der være et vilkårligt antal tilbudsknytninger til samme tilbud, som er knyttet til samme *Dato for iværksættelse* [1-IVÆR]. Det er vigtigt, at systemet sættes sådan op, at det kan håndtere flere parallelle og overlappende tilbudstilknytninger til forskellige behandlingstilbud med forskellige behandlingstyper og forskellige behandlingsintensitet inden for samme behandlingsforløb.

For alle tilbudstilknytninger knyttet til samme iværksættelse gælder:

- a) Det er muligt at registrere flere tilbudstilknytninger, som er aktive på samme tid, hvis *Behandlingstype* [8-TILB] er *Stoffri behandling (04) givet efter § 101 i Serviceloven (eller § 33 i Barnets Lov)* eller *Anden medicinsk behandling (06) givet efter § 142 i Sundhedsloven*.
- b) Det er ligeledes muligt parallelt med *Stoffri behandling (04)* og/eller *Anden medicinsk behandling (06)* at registrere én aktiv tilbudstilknytning, hvor *Behandlingstype* [8-TILB] er lig med enten *Metadon (01)*, *Buprenorphin kombineret med Naxolon (07)*, *Mono-buprenorphin (08)*, *Heroin (05)* eller *Anden substitution med opiater (03)* givet efter § 142 i Sundhedsloven.
- c) Der må højst på samme tid kun være én tilbudstilknytning, som har en *Behandlingstype* [8-TILB], der er lig med enten *Metadon (01)*, *Buprenorphin kombineret med Naxolon (07)*, *Mono-buprenorphin (08)*, *Heroin (05)* eller *Anden substitution med opiater (03)*. Disse behandlingstyper er gensidigt udelukkende.
- d) Der må på samme tid kun være én tilbudstilknytning, som har *Behandlingsintensitet* [7-TILB] lig med *Døgnbehandlingsintensitet (03)*.

6.1.5. Afslut behandling

Der må kun udfyldes ét afslutningsskema pr. kontaktforløb.

Dette indebærer, at *Dato for afsluttet behandling* [1-AFSL] skal knyttes til én *Anmodningsdato* [2-ANM], og der må ikke være en anden *Dato for afsluttet behandling* knyttet til samme kontaktforløb.

Behandling kan afsluttes uden iværksættelse. I dette tilfælde skal *Dato for afsluttet behandling* [1-AFSL] være lig med eller højere end *Anmodningsdato* [2-ANM] (og der eksisterer ikke en *Dato for iværksat behandling* [1-IVÆR], som er knyttet til samme *Anmodningsdato*).

Hvis der eksisterer en *Dato for iværksat behandling* [1-IVÆR], som er knyttet til samme *Anmodningsdato* [2-ANM], må *Dato for afsluttet behandling* [1-AFSL] ikke ligge før *Dato for iværksat behandling*.

Dato for afsluttet behandling [1-AFSL] må ikke ligge før den seneste *Tilbudsslutdato* [4-TILB], som er knyttet til samme *Anmodningsdato* [2-ANM].

Et kontaktforløb kan ikke afsluttes, så længe der er uafsluttede tilbudstilknytninger. Dette indebærer, at der ikke må sættes en *Dato for afsluttet behandling* [1-AFSL], hvis der findes tilbudstilknytninger uden registreret *Tilbudsslutdato* [4-TILB], som er knyttet til samme *Anmodningsdato* [2-ANM].

Hvis alle tilbudstilknytninger på kontaktforsøget er afsluttede, skal *Dato for afsluttet behandling* [1-AFSL] være den samme som den seneste/nyeste *Tilbudsslutdato* [4-TILB].

Hvem har overtaget behandlingen? [4-AFSL] skal kun udfyldes, hvis der svares *Overgået/udskrevet til andet behandlingstilbud* (kodeværdi 06) i spørgsmål [3-AFSL] *Årsag til afsluttet behandling*.

6.2. Generelt om overgangsregler i forbindelse med ændringer i indberetningskrav

For SMDB gælder det helt generelt, at der kun kan modtages data for flere år tilbage, så længe data lever op til de indberetningskrav, der gælder på det tidspunkt. Dvs. at det er muligt at indberette en sag med anmodningsdato i 2020, men at data skal leve op til de indberetningskrav, der gælder på anmodningsdatoen.

For SMDB manuel web-indberetning gælder det derfor også helt generelt, at systemet kan håndtere indberetninger tilbage i tiden, dvs. man skal kunne indberette sager, der har en anmodningsdato, der ligger flere år tilbage. Dette håndteres ved, at tidligere indberetningskrav gælder for de tidligere perioder.

Dette kaldes datostyring. Der er dog nogle undtagelser ved denne regel, eksempelvis at det fra 1. januar 2025 ikke længere var muligt at indberette Tilbudsskemaerne (Indskrivning, Ydelser og Udskrivning), heller ikke tilbage i tid. Andre undtagelser er desuden beskrevet i afsnit 6.3.

Ved systemskifte til et fagsystem, bør kommunen og systemleverandøren aftale, hvor mange år tilbage i tiden, det skal være muligt at indberette for. Den mest anvendte systemskiftemodel er, at overføre alle aktive sager til det nye fagsystem. I det tilfælde skal systemleverandøren sørge for, at alle aktive sager kan indberettes, også de tilfælde hvor der er sager, hvor anmodningsdatoen ligger mange år tilbage i tiden, hvor der gælder andre valideringsregler. Dvs. at systemleverandøren også skal sætte datostyring op for systemet i den periode, de har aftalt med kommunen, man skal kunne indberette.

Det er altid anmodningsdatoen, der styrer, hvilke indberetningsregler der gælder. Dvs. sager, der har en anmodningsdato før 1. juli 2025, skal indberettes efter reglerne beskrevet i kravspecifikationen med virkning fra 1. januar 2025. Fra og med 1. januar 2026 gælder indberetningsreglerne beskrevet i dette dokument.

6.3. Overgangsregler i forbindelse med datasanering 2019

Den sanerede webservice-løsning fra 1. juli 2019 kan modtage sanerede data for forløb, der starter fra 1. juli 2019 og ikke-sanerede data for gamle, men stadig aktive forløb.

Fejlbeskeder fra system-til-system-indberetninger til SMDB gør det tydeligt, når en fejl opstår pga. datoregler for saneringen.

Datostyring ifm. datasanering 2019 betyder for myndighedens indberetning:

- Hvis anmodningsdato < 20190701, så gamle skemaer (ikke-sanerede felter vises).
- Hvis anmodningsdato >= 20190701, så nye skemaer (sanerede felter vises).

Datostyring ifm. datasanering 2019 betyder for behandlingstilbuddenes indberetning:

- Hvis indskrivningsdato < 20190701, så gamle skemaer (ikke-sanerede felter vises).
- Hvis indskrivningsdato >= 20190701, så nye skemaer (sanerede felter vises).

For ændringer i svarmuligheder vedr. skemaer, der er en del af tilbudsindberetningen, er datostyring tilbudsindskrivningsdato (felt-id: 1-INDS). Der er kun ét spørgsmål i tilbudsindberetningen, der får ændret svarmuligheder, og det er *1-YDEL*. Dette betyder, at såfremt tilbudsindskrivningsdatoen ligger før 1. juli 2019, så indberettes 1-YDEL på gamle krav; ellers skal det være på nye krav.

For ændringer i svarmuligheder vedr. skemaer, der er en del af myndighedsindberetningen, er datostyring anmodningsdato (2-ANM). Følgende spørgsmål i myndighedsindberetningen får nye svarmuligheder og skal derfor datostyres efter anmodningsdatoen: *4-IVÆR*, *6-IVÆR*, *31-IVÆR*, *2-AFSL*, *3-AFSL*, *7-TILB*. Dette betyder, at såfremt anmodningsdatoer ligger før 1. juli 2019, så indberettes ovenstående spørgsmål på gamle krav, ellers skal det foregå på nye krav.

4-IVÆR og 6-IVÆR: Det datostyres, om de gamle eller de nye muligheder skal kunne vælges.

Udgåede felter benævnes med tilføjelsen ”Udgået”, og de kan kun indberettes for forløb, der er startet før 1. juli 2019.

Ændrede svarkategorier (7-TILB, 2-AFSL, 3-AFSL, 3-YDEL og 31-IVÆR): De nye tekster bruges, uanset om sagen er ny eller ej, da indholdet er uændret, blot præciseret.

7. Vejledning i forbindelse med systemskifte

Kommuner, der skifter indberetningsløsning, skal give besked om dette til Danmarks Statistik, så snart der er indgået aftale om en ny indberetningsløsning. Ideelt set indlæser det nye fagsystem alle sager for kommunen, således at systemskiftet sker automatisk. Pr. 1. januar 2026 introduceres en funktion til at trække alle aktive sager for en myndighed ud. Formatet af skemaerne er de samme som der allerede kommunikerer med fagsystemerne i med henblik på at mindske arbejdet og usikkerhed i forbindelse med håndholdt overførsel af aktive sager imellem eksterne fagsystemer, når myndigheder skifter. Hvis fagsystemet ikke understøtter dette, kan følgende procedure alternativt følges: Kommunen sletter efter aftale med Danmarks Statistik alle aktive sager i SMDB; enten manuelt via webløsningen eller ved at sende en liste med aktive sager til Danmarks Statistik, som herefter sletter sagerne. Kommunen registrerer efterfølgende alle aktive sager (dvs. sager, hvor afslutningsskemaet ikke er udfyldt) igen med deres oprindelige anmodningsdato i det nye system. Der kan i særlige tilfælde pga. ressourcehensyn o.l. aftales en systemskifteløsning, hvor kommunen eller regionen først afslutter alle aktive sager pr. 31. december i år 20XX med angivelse af årsag til afsluttet behandling som ”Anden” og herunder tilføje ”Systemskifte” i kommentarfeltet. Dernæst indberetter kommunen eller regionen alle de aktive sager igen via det nye fagsystem med startdato 1. januar 20XX+1.

Nye leverandører kan ikke få en indberetning igennem, hvis der i forvejen er en aktiv sag på borgeren. Derfor er oprydning vigtig, inden data leveres første gang.

7.1. Test af nyt leverandørsystem (leverandørskift)

Test af system foretages i samarbejde mellem Danmarks Statistik og kommunens klientsystemleverandør. Der skal laves test af dataleverancer fra system-til-system i samarbejde med Danmarks Statistiks systemleverandør Edora.

På oplysningssiden www.dst.dk/smdb er der samlet information til leverandører:

- Webservice Datamodel
- Skemaoversigt og kodelister
- Fællesindhold for registrering i SMDB

Yderligere information og vejledning kan rekvireres hos smdb@dst.dk, fx:

- Teknisk beskrivelse (WS-kontrakt WSDL)
- Dokumentation af eksisterende SMDB-system
- Forretningsregler
- STS-vejledning og PoC til NemLog-In/MitID